

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 971

van **MIEKE SCHAUVLIEGE**

datum: 17 juni 2022

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Onvergunde grondwaterwinningen - Handhaving

In uitvoering van het 'Omgevingshandhavingsplan 2020' besliste de afdeling Handhaving van het Departement Omgeving de handhaving bij grondwaterwinningen sterker aan te pakken, samen met de lokale overheden.

1. Grondwaterwinningen klasse 2 waarvan de vergunning verlopen is, blijven vaak jarenlang - onvergund - grondwater oppompen. Hoewel de vergunning verlopen is, blijft de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) vaak nog de heffingen op het winnen van grondwater ontvangen.

Wordt de VMM op de hoogte gebracht van het verlopen van een vergunning voor een grondwaterwinning?

2. Doet de VMM controle op de vergunningstoestand van de grondwaterwinningen waarvoor zij een heffing op de waterverontreiniging en, bij grootverbruikers, een heffing op de grondwaterwinning int?
3. Welke stappen worden ondernomen opdat de VMM een beter overzicht krijgt op de grondwaterwinningen waarvan de vergunning verlopen is of binnen afzienbare tijd zal verlopen?
4. Hoeveel onvergunde grondwaterwinningen werden sinds het uitrollen van het Omgevingshandhavingsplan 2020 vastgesteld? Hoeveel van deze onvergunde grondwaterwinningen behoorden tot klasse 1 of 2? Graag een overzicht per jaar, tot op heden.
5. De Vlaamse Milieumaatschappij heeft een louter adviserende rol bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor een grondwaterwinning. Uit de praktijk blijkt dat in het verleden de VMM geregeld geen advies verleende, wat neerkomt op een 'stilzwijgend gunstig advies'. Ik wil graag vernemen of dit ondertussen gewijzigd is.
 - a) Welke criteria hanteert de VMM om wel/geen advies uit te brengen?
 - b) Hoeveel procent (of absolute aantallen) van de klasse 2-vergunningsaanvragen worden niet geadviseerd door de VMM in de periode 2020-2022 (tot op heden), graag opgesplitst per jaar.
 - c) Hoeveel procent (of absolute aantallen) van de klasse 1-vergunningsaanvragen worden niet geadviseerd door de VMM? (periode 2020-2022 (tot op heden))

6. Wat zijn de sancties/boetes voor de exploitant die (jarenlang) een onvergunde waterwinning uitbaat? Kan de minister aangeven wat het gemiddelde is en wat de mediaan? Wie bepaalt deze sanctie (voor klasse 1- en klasse 2-inrichtingen)? Hoeveel sancties/boetes werden er opgelegd in de periode periode 2020-2022 (tot op heden)? Graag opgesplitst per jaar.

ANTWOORD

op vraag nr. 971 van 17 juni 2022

van **MIEKE SCHAUVLIEGE**

1. De VMM stelt via de toepassing <https://www.dov.vlaanderen.be/> op de hoogte te zijn van de looptijd van een vergunning.
2. De VMM heeft de opdracht gekregen om bij onvergunde winningen de nodige handhavingsmaatregelen te (laten) nemen.
3. VMM voert geen systematische controle uit of een vergunning al dan niet actief is. Bij de bepaling van de heffing speelt de vergunning enkel een rol als er geen watermeter voor handen is. Aangezien de watermeter wettelijk verplicht is en hier de laatste 10 jaar intensief op gecontroleerd is, is bij de meeste grondwaterwinningen een watermeter aanwezig.
4. In de databank heffingen wordt een link gelegd met de vergunningstoestand van de grondwaterput. Voor 88% van de putten is er een lopende vergunning gekend. De overige 12% bestaat uit putten waarvoor geen vergunning nodig is, er mogelijk geen vergunning werd aangevraagd of de vergunning is verlopen.

Zie antwoord op vraag 2 voor het overige.

5. Voor het antwoord op deze deelvraag verwijs ik naar mijn antwoord in deelvragen 9 t/m 11 bij vraag 779 van dhr. Ludwig Vandenhove.

a) De VMM stelt een prioritering toe te passen in functie van de impact van de aangevraagde winning. Hierbij worden de aanvragen voor winningen die water onttrekken aan een watervoerende laag in een ontoereikende toestand waarvoor er een herstelprogramma vastgelegd werd en de in de eerste klasse ingedeelde winningen prioritair behandeld. Gespannen winningen, die in de tweede klasse ingedeeld zijn, worden ook maximaal geadviseerd. De aanvragen van freatische grondwaterwinningen met een beperkt debiet hebben de laagste prioriteit, aldus de VMM.

b-c) De percentages van de omgevingsvergunningsdossiers voor aanvragen met de letter W in de indelingslijst waarvoor geen advies uitgebracht werd zijn samengevat in volgende tabel. Voor 2022 zijn dit de percentages voor de periode tot eind mei.

	2020	2021	2022 (tot eind mei)
% klasse 1 (incl. Vlaamse projecten)	5,0%	8,2%	5,2%
% klasse 2	34,4%	41,0%	31,4%
alle klassen %	23,4%	30,5%	21,6%

6. De procureur des Konings die een proces-verbaal inzake een onvergunde waterwinning ontvangt, beslist of hij/zij deze feiten strafrechtelijk behandelt dan wel doorstuurt voor bestuurlijke beboeting. Als hij/zij overgaat tot dagvaarding is het aan de strafrechter om uitspraak te doen over deze milieumisdrijven. Informatie over strafrechtelijke veroordelingen voor dergelijke milieumisdrijven kan aan de federale minister voor justitie

gevraagd worden. Als de procureur des Konings beslist om de feiten door te sturen voor bestuurlijke beboeting, dan kan de gewestelijke beboetingsentiteit van de afdeling Handhaving een bestuurlijke transactie voorstellen of een bestuurlijke geldboete opleggen.

De boete wordt bepaald op basis van de decretaal voorziene criteria, m.n. de ernst en frequentie van de feiten en de omstandigheden waarin deze feiten werden gepleegd en/of beëindigd. Dergelijke boetes bedragen minimaal 1.500 euro. Concreet houdt de gewestelijke beboetingsentiteit rekening met het aantal kuub grondwater dat teveel werd opgepompt, de gevoeligheid van de watervoerende laag waaruit het werd opgepompt, het jaar waarin teveel werd opgepompt. Hierbij zal de geldboete oplopen tot enkele duizenden euro's. Een maximaal boetebedrag meegeven is moeilijk, omdat dit in theorie (zeer) hoog kan oplopen wanneer er over veel jaren een grote hoeveelheid grondwater onvergund werd opgepompt. Het dossieropvolgingssysteem laat niet toe meer gedetailleerde info te verstrekken over het aantal bestuurlijke boetes specifiek voor feiten van deels onvergund oppompen.

Belangrijk is dat de gewestelijke beboetingsentiteit naast de bestuurlijke boete steeds een vermogensvoordeelontneming opgelegd van 2 euro per kuub grondwater dat onvergund werd opgepompt. Werd er bijvoorbeeld vastgesteld dat een exploitant het voorbije jaar 20.000 m³ meer grondwater had opgepompt dan vergund, dan bedraagt de voordeelontneming 40.000 euro.

Daarnaast worden deze onvergunde waterwinningen opgenomen in de heffingendatabank. Afhankelijk of hiervoor een aangifte wordt ingediend, kan een heffingsverhoging tot 50% van het totale heffingsbedrag worden gevestigd. Tevens kunnen boetes worden opgelegd omdat de grondwaterinstallatie niet voldoet aan bv. de meetverplichting. Meer info hierover is te vinden op [boetes grondwater](#).